

Cherepanova, Iraida, *Vliv virtuální formy komunikace v rámci internetových komunit na moderní ruský jazyk*. Praha: UK FHS, 2020, 85 stran vč. obrazové přílohy.

Bakalářská práce Iraidy Cherepanove je jedním z prvních vhlédů do problematiky netnografie jako nově se rozvíjejícího směru v rámci etnografického výzkumu a lingvistické antropologie v našem prostředí. V *Úvodu* (s. 6-8) se zamýšlí nad tím, zda jsou síťové internetové komunity pokračováním tradičně formovaných sociokulturních sociálních struktur přinášející novou kvalitu každodenního života, z čehož pak odvozuje pět výzkumných otázek určených jednak těm, kteří jsou součástí internetové komunity a pravidelně přispívají na některé sociální sítě, ale také založených na komunikaci ve virtuálních komunitách. Snahou autorky je pak tuto komunikaci kombinací dvou hlavních metod (online dotazováním a netnografickým nezúčastněným pozorováním) analyzovat. Z široké palety internetových sociálních sítí zvolila dvě, které jsou určitým protipólem: Twitter, který patří celosvětově k nejnámějším sítím, jež využívají různí lidé pro krátké úderné sdělení především svým followerům, a mnohem méně známé Pikabu, které se formou a obsahem více blíží „klasickým“ psaným formám.

Celá práce je zřetelně rozdělena do dvou velkých celků: na teoretickou a empirickou část. V obou částech si autorka vede poměrně zdatně. Je patrné, že se v problematice vyzná, je do ní ponořená a na malém prostoru, jaký skýtá rozsah bakalářské práce, jasně vystihla hlavní teze netnografie (kybernetické etnografie) tak, jak je charakterizoval přibližně před deseti lety její zakladatel antropolog Robert Kozinets, ale zároveň zmiňuje i určité odmítavé nebo kritické postoje části vědecké obce, která Kozinetsovi vyčítá jistou nevyjasněnost jeho konceptu. Autorka v souladu s Kozinetsem, patrně správně, anticipuje charakter kybernetické komunity jako přechodný prostor, kde se vyvíjí nová kvalita (spíše asi podoba nebo charakter) sociokulturního života. Jedním ze sledovaných cílů autorky je proto snaha sledovat změnu komunikačních vzorců v rámci internetové komunikace. Tady mne trochu zarazilo tvrzení o první revoluci vedoucí ke změně komunikačních vzorců kladené do roku 1980 s odkazem na McLuhanovu *Gutenbergovou galaxii* (1962) analyzující přechod od typografického období do elektronické éry. Asi jde o překlep, domnívám se, že k tomuto přechodu začalo docházet o nějakých dvacet let dříve.

V empirické části prokázala I. Cherepanova schopnost klasifikovat a zobecnit souhrn „terénních“ poznatků a provést jejich stručnou analýzu. V některých případech jsou závěry sice trochu nesrozumitelné nebo podivně znějící – např. konstatování o „jazyku pod nebezpečným vlivem“ (s. 47) – co se tím myslí? Jinde jsou formulace nedotažené, resp. nedokončené – např. tam, kde se píše o „zveřejnění krátkých komunikátů“ (s. 32), celkově je nicméně z práce jasně patrné, jaké jsou výsledky autorčina výzkumu (s. 48-49) přinášející některé zajímavé informace. Za všechny zmíním rozbor slova „toxický“, které během krátké doby používáním na internetových sociálních sítích prodělalo (a zřejmě stále prodělává) změnu nebo spíše rozšiřování původního významu. Jde tak o příklad přizpůsobení (zřejmě nejen) ruského jazyka vlivu sociální, kulturní, politické, ekonomické, psychologické či jiné sféry (s. 59).

V *Závěru* (s. 72-75) autorka po krátkém shrnutí a vyhodnocení odpovědí na výzkumné otázky naznačuje možnosti případného dalšího výzkumu. Ten by mohl být již více zaměřen na kvalitativní zúčastněný netnografický výzkum, jehož rozsah je v těchto fázích patrně nad možnosti adeptů bádání na tomto poli navzdory jejímu stále většímu potenciálu. Bakalářskou

práci Iraidy Cherepanove doporučuji k obhajobě s předběžně navrhovaným hodnocením na pomezí *výborně/velmi dobře* v závislosti na charakteru obhajoby.

V Květnici, 11. 9. 2020.

PhDr. Marek Halbich, Ph.D.